

Purkamislupahakemuksen käsittelyn viipyminen

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerille 1.10.2023 osoittamassaan kantelussa Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonnan menettelyä purkamislupaa koskeneen hakemuksen käsittelyssä. Kantelija oli ilmoittamansa mukaan toimittanut perikunnan valtuuttamana sen omistuksessa olevalla kiinteistöllä sijaitsevaa rakennusta koskevan purkamislupahakemuksen Seinäjoen kaupungille marraskuussa 2020. Hän oli kertomansa mukaan yrittänyt asian vireilläoloaikana olla yhteydessä Seinäjoen kaupungin rakennusvalvontaan saamatta vastausta sähköpostiviesteihinsä tai tavoittamatta sen virkamiehiä puhelimitse.

Lupainsinööri oli vastannut kantelijalle kuitenkin 25.3.2022 sähköpostitse, että purkamislupahakemus oli laitettu lausunnolle kaupungin kaavoitukseen ja museotoimelle. Tämän jälkeen kantelija ei ollut ilmoittamansa mukaan saanut rakennusvalvonnalta mitään tietoa asian käsittelyn etenemisestä ja hakemus oli ollut vielä kantelua tehtäessä ratkaisematta. Kantelijan mielestä asiaa ei ollut käsitelty asianmukaisesti ja viivytyksettä.

SELVITYS

Seinäjoen kaupungin lupa-asianlautakunta on antanut 14.11.2023 asiasta selvityksen.

Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonta on antanut asiasta lisäselvityksen 5.6.2024 ja Seinäjoen museot selvityksen 27.6.2024.

VASTINE

Kantelija ei ole käyttänyt hänelle varattua tilaisuutta antaa vastinettaan Seinäjoen kaupungin lupa-asianlautakunnalta hankitusta selvityksestä.

RATKAISU

Sovellettavat oikeusohjeet

Hallintolain (434/2003) 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n mukaan viranomaisen on käsiteltävä asian ilman aiheetonta viivytystä.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintolain 33 §:n 1 momentin mukaan selvityksen antamista varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

Selvitys

Seinäjoen kaupunki on todennut, että kysymyksessä olevan kiinteistön rakennukset sijaitsevat alueella, joka on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Kiinteistö on vuonna 2014 hyväksytyssä osayleiskaavassa osoitettu suojelumerkinnällä sr-1 rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti taikka maisemallisesti arvokkaaksi kohteeksi, jolla on suuri paikallinen arvo. Rakennusvalvonta ei voi myöntää purkamislupaa kaavassa suojellulle mainitunlaisella merkinnällä olevalle rakennukselle, vaan purkamislupa edellyttää joko kaavamuutosta tai poikkeamispäätöstä. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista.

Selvityksen mukaan purkamislupahakemus oli jätetty 27.11.2020. Luvanhakijalle alun perin annettua ohjeistusta ei kaupungin ilmoittaman mukaan ollut ollut enää mahdollista selvittää, kun hakemuksen vastaanottanut lupainsinööri oli jo eläkkeellä.

Seinäjoen kaupungin selvityksen mukaan rakennusvalvonta oli pyytänyt lausunnon Seinäjoen museoilta mutta ei ollut sitä saanut. Hakijan oltua uudestaan yhteydessä rakennusvalvontaan maaliskuussa 2022 oli rakennusvalvonta pyytänyt lausuntoa uudelleen. Kiirehtimispyynnön jälkeen Seinäjoen museot oli antanut pyydetyn lausunnon 18.10.2023.

Seinäjoen kaupunki on todennut, että rakennusvalvonnalla on käytössä palvelupuhelin, jolla varmistetaan asiakkaan yhteydenottopyyntöihin vastaaminen ja pyyntöjen välittyminen oikealle henkilölle. Kantelija ei ollut soittanut palvelupuhelimeen, eikä hänen puhelinnumeroaan myöskään löytynyt johtavan rakennustarkastajan tai rakennustarkastajan lokitiedoista.

Seinäjoen museoiden selvityksen mukaan museossa diarioidaan kaikki sinne saapuneet lausuntopyynnöt ja niihin liittyvät aineistot. Museon diaarion mukaan museolle ei ole saapunut asiaan liittyvää lausuntopyyntöä ennen kuin maaliskuussa 2022. Myöskään rakennusvalvonnalla ei ole dokumenttia siitä, että lausuntopyyntö olisi lähetetty aikaisemmin. Lausunnon antamiselle ei ollut asetettu aikarajaa maaliskuussa 2022 saapuneessa lausuntopyynnössä. Rakennusvalvonta tiedusteli lausunnon valmistumista vasta lokakuussa 2023, jonka jälkeen Seinäjoen museot antoi lausuntonsa viikossa.

Arviointi

Kantelijan purkamislupahakemuksen käsittely oli kantelun tekemisen ajankohtana kestänyt jo noin kolme vuotta. Seinäjoen kaupunki on esittänyt käsittelyn kestolle syyksi sen, ettei Seinäjoen museot ollut toimittanut rakennusvalvonnalle asian ratkaisemiseksi tarvittavaa lausuntoa.

Minulla ei asiasta käytettävissäni olevan selvityksen valossa ole perusteita todeta, että kaupungin selvityksessä mainittu rakennusvalvonnan mahdollisesti museoille lähettämä ensimmäinen lausuntopyyntö, jonka lähettämisaikajankohda ei selvityksestä ole käynyt ilmi, olisi Seinäjoen museoille saapunut. Selvityksissä ei ole tuotu esiin, että tuota mahdollisesti pyydettyä lausuntoa olisi myöskään kiirehditty.

Rakennusvalvonta oli selvityksen mukaan pyytänyt lausuntoa uudelleen sen jälkeen, kun hakija oli tiedustellut hakemuksen käsittelyä. Tällöin hakemus oli ollut vireillä jo yli 15 kuukautta. Lausunto oli kuitenkin saatu tästä vasta yli 19 kuukauden kuluttua eli runsaat 34 kuukautta hakemuksen vireilletulosta. Rakennusvalvonta ei ole esittänyt muuta syytä purkamislupahakemuksen käsittelyn viivästymiselle kuin sen, ettei Seinäjoen museot ollut antanut siltä pyydettyä lausuntoa.

Siinä tapauksessa, että toinen viranomainen ei toimita siltä pyydettyä lausuntoa, on viranomaisen yritettävä saada tarvitsemaansa lausuntoa aktiivisemmin kuin rakennusvalvonta on nyt puheena olevassa asiassa toiminut. Viranomaisen on seurattava, että sen pyytämät lausunnot toimitetaan, ja tarvittaessa viivytyksettä kiirehdittävä lausunnon toimittamista. Lisäksi lausuntopyynnössä olisi asetettava lausunnon antamiselle määräaika.

Seinäjoen museot on saanut lausuntopyynnön rakennusvalvonnalta maaliskuussa 2022 mutta antanut lausuntonsa vasta lokakuussa 2023. Lausunnon antamiseen on näin ollen kulunut 19 kuukautta.

Vaikka lausuntopyynnössä ei olisikaan asetettu määräaikaa lausunnon antamiselle, on edellä kerrottu aika tämän kaltaisessa asiassa selvästi asian laatuun ja laajuuteen nähden liian pitkä aika lausunnon valmistelulle. Viranomaisella on hallintolakiin perustuva velvollisuus asian viivytyksettömälle käsittelylle siitä riippumatta, onko toinen viranomainen asettanut asian käsittelylle määräaikaa vai ei.

Totean, ettei minulla asiasta käytettävissäni olevan selvityksen perusteella ole perusteita todeta rakennusvalvonnan jättäneen vastaamatta kantelijan asiointia koskeviin tiedusteluihin asiassa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonta ei ole menetellyt lausuntoa pyytäessään riittävän aktiivisesti siihen nähden, mitä viranomaiselta voidaan edellyttää kyseisenlaisessa asiassa. Seinäjoen museot ei ole menetellyt lausuntoa antaessaan viivytyksettä. Viranomaisten kerrotun menettelyn seurauksena lupahakemuksen käsittely on aiheettomasti viivästynyt.

Kiinnitän Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonnan ja Seinäjoen museoiden huomiota asioiden viivytyksettömään käsittelyyn.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Elina Nyholm